

Prezydent Miasta Rybnika

44-200 Rybnik, ul. Bolesława Chrobrego 2

t +48 32 43 92 107, f +48 32 42 24 124

rybnik@um.rybnik.pl

OU-BR.0003.69.2026

Szanowny Pan

Andrzej Sączek - Radny Miasta Rybnika

Andrzej Wojaczek - Radny Miasta Rybnika

Rybnik, dnia 03 lipca 2026 r.

Dotyczy: interpelacji w sprawie funkcjonowania osób będących w kryzysie bezdomności.

W odpowiedzi na interpelację z dnia 24 czerwca 2026 r. dotyczącą funkcjonowania osób w kryzysie bezdomności uprzejmie informuję:

1. Ad. 1. Czy miasto dostrzega zwiększającą się liczbę bezdomnych?

W 2025 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku udzielił wsparcia 573 osobom w kryzysie bezdomności, tj. o 69 więcej niż w roku 2024. Należy jednak podkreślić, że wzrost ten nie dotyczy wyłącznie mieszkańców Rybnika – aż 216 osób pochodziło z innych gmin i przebywało w rybnickich schroniskach na podstawie porozumień zawartych z ich gminami.

Jednocześnie liczba osób przebywających w przestrzeni publicznej pozostaje od dłuższego czasu na zbliżonym poziomie.

W okresie wiosenno-letnim osoby pozostające w kryzysie bezdomności są bardziej aktywne w parkach, na skwerach i innych miejscach publicznych, co może powodować wrażenie nasilenia zjawiska.

Wpływ na ich obecność w przestrzeni miejskiej ma również opuszczanie zakładów karnych i aresztów śledczych, wypisy z placówek leczniczych, zakończenie

pobytu w placówkach opiekuńczych lub resocjalizacyjnych, utrata miejsca zamieszkania w wyniku eksmisji lub konfliktów rodzinnych, uzależnienia oraz pogorszenie sytuacji materialnej i życiowej. Część osób przemieszcza się również pomiędzy gminami lub okresowo korzysta z miejsc w schroniskach.

W marcu bieżącego roku jedno ze schronisk dla osób w kryzysie bezdomności zmieniło swoją lokalizację i zostało przeniesione na teren sąsiedniego miasta – Żor. Pomimo zmiany miejsca funkcjonowania placówki jej mieszkańcy nadal często przebywają na terenie Rybnika, m.in. w związku z korzystaniem z opieki zdrowotnej, realizacją prac społecznie użytecznych, załatwianiem spraw urzędowych oraz utrzymywaniem kontaktów towarzyskich.

2. Ad. 2. Jaka liczba bezdomnych przebywa w Rybniku?

W nocy z 3 na 4 marca 2026 r. oraz dodatkowo w dniach 3-5 marca 2026 r. zostało przeprowadzone ogólnopolskie badanie liczby osób w kryzysie bezdomności.

Ankiety przeprowadzone przez różne instytucje i służby zajmujące się pomocą i wsparciem osób w kryzysie bezdomności wykazały 188 osób przebywających w tych dniach w mieście Rybnik, w tym: 36 kobiet, 132 mężczyzn, 20 dzieci.

Badanie było prowadzone w przestrzeni publicznej miasta Rybnika, w schronisku dla Osób Bezdomnych im. Św. Jana Pawła II, Ogrzewalni, Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Psychoterapii, w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży, rybnickich szpitalach, a także w mieszkaniach treningowych prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Rybniku.

W samej przestrzeni publicznej na terenie Miasta Rybnika zdiagnozowano około 40 osób pozostających w kryzysie bezdomności. Liczba ta jest na bieżąco monitorowana przez streetworkera oraz terenowego pracownika socjalnego i może ulegać okresowym zmianom ze względu na charakter zjawiska oraz przemieszczanie się osób pomiędzy miejscami pobytu. Należy jednocześnie podkreślić, że osoby przebywające w przestrzeni publicznej nie pozostają poza systemem wsparcia. Część z nich, pomimo oferowanej pomocy i dostępnych miejsc w placówkach, nie

wyraża zgody na skorzystanie ze schronienia lub okresowo opuszcza placówki. Każda osoba pozostająca w kryzysie bezdomności jest obejmowana pracą socjalną oraz działaniami streetworkera, których celem jest monitorowanie jej sytuacji, motywowanie do skorzystania z dostępnych form pomocy oraz umożliwienie powrotu do systemu wsparcia.

3. Ad. 3. Jakie działania miasto podejmuje w kwestii walki z kryzysem bezdomności?

Miasto Rybnik zapewnia możliwość uzyskania schronienia osobom, dla których jest gminą właściwą ze względu na ostatnie miejsce stałego zameldowania. W tym celu zawarte zostały umowy z trzema schroniskami świadczącymi usługi na rzecz mieszkańców Miasta.

Na dzień sporządzania odpowiedzi sytuacja przedstawia się następująco:

- Schronisko im. Św. Jana Pawła II w Rybniku dysponuje 47 miejscami schroniskowymi oraz 17 miejscami dla osób wymagających usług opiekuńczych – mężczyzn i kobiet. Obecnie dostępne są 2 miejsca z usługami opiekuńczymi oraz 1 niewymagające usług.
- Schronisko im. Św. Brata Alberta w Przegędzy dysponuje 40 miejscami. Obecnie dostępne pozostaje 1 wolne miejsce.
- Schronisko „Dom Nadziei”, w Żorach prowadzone przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne, dysponuje 30 miejscami dla mężczyzn oraz 15 miejscami dla kobiet. Na dzień sporządzenia odpowiedzi wolnych pozostaje 16 miejsc.

Łącznie Miasto Rybnik dysponuje 149 miejscami w schroniskach przeznaczonych dla osób w kryzysie bezdomności, z czego na dzień sporządzenia odpowiedzi dostępnych pozostaje 20 miejsc.

Miasto dysponuje także 24 miejscami dla kobiet i dzieci w Ośrodku Interwencji Kryzysowej, 20 miejscami w Ogrzewalni dla Osób Bezdomnych, 16 miejscami w Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży, 45 miejsc w Mieszkaniach Treningowych.

Prócz skierowań do schronisk dla osób w kryzysie bezdomności, przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych, bieżącej pracy socjalnej, pracownicy Zespołu ds. Bezdomności Ośrodka Pomocy Społecznej informują o możliwości skorzystania z pomocy rzeczowej w formie odzieży, środków czystości, pieczywa oraz żywności w ramach realizacji Europejskiego Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową wydawanej przez Rybnicki Oddział PCK przy ul. Chrobrego 16 w Rybniku.

Na terenie Miasta Rybnika funkcjonuje kuchnia społeczna „Wspólny Stół” przy ul. Zebrzydowskiej 30/3, która jest inicjatywą Ośrodka Pomocy Społecznej, gdzie osoby w kryzysie bezdomności, najuboższe mogą przyrządzić posiłek i otrzymać pomoc w formie gorącego posiłku, wydawanego w każdy poniedziałek, środę i piątek. Ponadto, można skorzystać z posiłków w „Parku na Górcie” przy ul. Gliwickiej, w każdy wtorek wydawanych przez Fundację Nowa Kreacja. Na terenie gminy, w sześciu dzielnicach, funkcjonuje siedem lodówek społecznych „Jadłodzielnie”.

Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco reaguje na sygnały ze środowiska i udziela pomocy osobom potrzebującym, w kryzysie bezdomności. Sprawdzane są wszystkie informacje pochodzące od osób trzecich, jak i od osób zagrożonych kryzysem bezdomności.

W okresie zimowym, streetworker oraz pracownicy socjalni wraz z funkcjonariuszami Straży Miejskiej lub Komendy Miejskiej Policji regularnie monitorują miejsca, gdzie mogą przebywać osoby bezdomne. Są to w szczególności pustostany, ogródki działkowe, klatki schodowe, parkingi w centrum miasta, dworzec PKP. Łącznie monitorowanych w 2025 r. było 211 miejsc.

W okresie jesienno-zimowym w siedzibie Ośrodka – Zespołu ds. Bezdomności odbywają się cykliczne – comiesięczne spotkania (od października do marca) z przedstawicielami Straży Miejskiej i Komendy Miejskiej Policji poświęcone zabezpieczeniu i pomocy osobom w kryzysie bezdomności w okresie jesienno-zimowym.

Z inicjatywy Ośrodka i przy współpracy ze Strażą Miejską, organizowane są akcje polegające na dowozie ciepłych ubrań oraz kołder osobom w kryzysie

bezdomności szczególnie narażonym na zamarznięcie, przebywającym w pustostanach, altankach działkowych, wiatkach - namiotach, dworcu PKP. Akcje te są możliwe dzięki współpracy Ośrodka Pomocy Społecznej z organizacjami pozarządowymi, parafiami i osobami prywatnymi.

W siedzibie Zespołu ds. Bezdomności dzięki inicjatywie streetworkera można za darmo wykonać zdjęcia do dowodu osobistego.

Miasto prowadzi stały monitoring zjawiska oraz podejmuje działania mające na celu zapewnienie wsparcia osobom znajdującym się w kryzysie bezdomności, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz posiadanymi możliwościami organizacyjnymi i finansowymi.

4. Ad. 4. Jakie działania zamierza Pan podjąć, aby wyeliminować przebywanie i spanie bezdomnych w miejscach jak we wstępie?

Miasto Rybnik podejmuje i będzie kontynuowało działania mające na celu ograniczenie zjawiska przebywania i nocowania osób w kryzysie bezdomności w miejscach publicznych, przy jednoczesnym poszanowaniu obowiązujących przepisów prawa oraz praw i godności tych osób.

Działania te obejmują w szczególności:

- prowadzenie regularnej pracy streetworkera oraz terenowych pracowników socjalnych, polegającej na docieraniu do osób pozostających w kryzysie bezdomności, monitorowaniu ich sytuacji oraz motywowaniu do skorzystania z dostępnych form wsparcia;
- zapewnienie możliwości uzyskania schronienia w placówkach, z którymi Miasto posiada zawarte umowy, wraz z dostępem do posiłków, pomocy socjalnej oraz – w uzasadnionych przypadkach – usług opiekuńczych;
- zapewnienie dostępu do schronienia oraz możliwość korzystania z Ogrzewalni Miasta Rybnik, która w okresie od października do końca kwietnia funkcjonuje całodobowo, a od maja do końca września jest czynna w godzinach 14:00–6:00;

- współpracę z Komendą Miejską Policji i Strażą Miejską w zakresie monitorowania miejsc, w których przebywają osoby w kryzysie bezdomności, oraz podejmowania działań adekwatnych do zaistniałych sytuacji;
- współpracę z podmiotami prowadzącymi schroniska, organizacjami pozarządowymi oraz placówkami ochrony zdrowia w celu zapewnienia kompleksowej pomocy osobom wymagającym wsparcia;
- prowadzenie działań informacyjnych i interwencyjnych mających na celu zachęcenie osób przebywających w przestrzeni publicznej do skorzystania z dostępnych form pomocy.

Należy jednak podkreślić, że obowiązujące przepisy prawa nie dają możliwości przymusowego umieszczania osób pełnoletnich w schroniskach wyłącznie z powodu pozostawania w kryzysie bezdomności. Jeżeli osoba nie stwarza zagrożenia dla życia lub zdrowia swojego bądź innych osób oraz nie zachodzą przesłanki wynikające z odrębnych przepisów, skorzystanie z oferowanej pomocy ma charakter dobrowolny.

W związku z powyższym całkowite wyeliminowanie zjawiska przebywania osób w kryzysie bezdomności w przestrzeni publicznej nie jest możliwe wyłącznie poprzez działania Miasta.

Celem podejmowanych działań jest przede wszystkim ograniczanie skali zjawiska, zapewnienie osobom potrzebującym dostępu do pomocy oraz motywowanie ich do korzystania z dostępnych form wsparcia.

PREZYDENT MIASTA

Piotr Kuczeła

Całość podlega publikacji w BIP.

Informacja na temat Administratora danych osobowych znajduje się w Kancelarii Urzędu oraz na stronie BIP Urzędu Miasta Rybnika <https://bip.um.rybnik.eu/rodo>.